

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Poetyki wizualne (Ćw. audytoryjne), PG_00141413						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Katarzyna Szalewska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
	Dodatkowe informacje: <ul style="list-style-type: none"> • Praca w grupach • Rozwiązywanie zadań • Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) • Analiza tekstów z dyskusją • Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) • Dyskusja 						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM	
	Liczba godzin pracy studenta	15	1.0		34.0	50	
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest umożliwienie Studentom poruszania się w przestrzeniach wizualnych współczesnej kultury oraz przyswojenie krytycznego spojrzenia na obrazy w ich różnorodnych formach i funkcjach. Dzięki uczestnictwu w ćwiczeniach Studenci nie tylko zapoznają się z podstawowym słownikiem kulturowych studiów nad wizualnością, ale też potrafią połączyć wiedzę teoretyczną z analizą konkretnych przypadków.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu poetyk wizualnych z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych w druku, mediach tradycyjnych i cyfrowych.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPL3_U05] Posiada językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł.	Student posiada językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych w obszarze tematyki wyznaczonej przez problematykę poetyk wizualnych oraz do sporządzania wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie poetyk wizualnych ze szczególnym uwzględnieniem ich związków z nowoczesnym literaturoznawstwem i studiami kulturoznawczymi.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu teorii literatury.	Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu teorii literatury ze szczególnym uwzględnieniem poetyk wizualnych, ich związków z oprzyrządowaniem klasycznej poetyki literaturoznawczej oraz z przemianami w metodologii humanistyki z uwzględnieniem kolejnych „zwrotów” i transdyscyplinarnych pól problemowych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Student potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie poetyk wizualnych, ich związków z literaturoznawstwem, studiami kulturowymi, roli w kulturze.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Student jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska oraz przewartościowania znanych sobie strategii badawczych, ze szczególnym uwzględnieniem poetyk wizualnych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Student ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu poetyk wizualnych w systemie nauk humanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem literaturoznawstwa i nauk o kulturze.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura wzrokocentryczna w ujęciu historycznym (okularcentryzm, voyeurizm, wizualność). 2. Kulturowe formy patrzenia (teorie perspektywy, spojrzenia, gaze, kształtowanie podmiotu patrzącego). 3. Spojrzenie w perspektywie kulturowej (feministycznej, postkolonialnej, postantropocentrycznej). 4. Zwrot piktorialny. 5. Visual culture studies. 6. Elementy antropologii obrazu. 7. Związki literatury ze sztukami wizualnymi w kontekście narracji transmedialnych. 8. Idol - fetysz - simulacrum. Obrazy jako narzędzia władzy i wizualne figury dyskursów nowoczesności. 9. Ekspozycja, kolekcja, mapa jako wizualne figury porządkowania dyskursu. 														
Wymagania wstępne i dodatkowe															
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Sposób oceniania (składowe)</th> <th style="width: 33%;">Próg zaliczeniowy</th> <th style="width: 33%;">Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>systematyczne przygotowywanie się do zajęć oraz dyskusji na zajęciach</td> <td>51.0%</td> <td>20.0%</td> </tr> <tr> <td>przygotowanie pracy pisemnej</td> <td>51.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> <tr> <td>przygotowanie projektu zaliczeniowego</td> <td>51.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> </tbody> </table>			Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	systematyczne przygotowywanie się do zajęć oraz dyskusji na zajęciach	51.0%	20.0%	przygotowanie pracy pisemnej	51.0%	40.0%	przygotowanie projektu zaliczeniowego	51.0%	40.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej													
systematyczne przygotowywanie się do zajęć oraz dyskusji na zajęciach	51.0%	20.0%													
przygotowanie pracy pisemnej	51.0%	40.0%													
przygotowanie projektu zaliczeniowego	51.0%	40.0%													

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p><i>Antropologia kultury wizualnej: zagadnienia i wybór tekstów</i>, red. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, wstęp I. Kurz, Warszawa 2012.</p> <p>Barthes R., <i>Mit i znak: eseje</i>, przeł. W. Błońska et al., Warszawa 1970.</p> <p>Barthes R., <i>Retoryka obrazu</i>, przeł. M.B. Fedewicz, Pamiętnik Literacki 1985, z. 3.</p> <p>Barthes R., <i>Światło obrazu. Uwagi o fotografii</i>, przeł. J. Trznadel, Warszawa 1996.</p> <p>Baudrillard J., <i>Porządek symulaków</i>, przeł. B. Kita, [w:] <i>Widzieć, myśleć, być. Technologie mediów</i>, red. A. Gwóźdź, Kraków 2001.</p> <p>Baudrillard J., <i>Symulakry i symulacja</i>, przeł. S. Królak, Warszawa 2005.</p> <p>Belting H., <i>Antropologia obrazu. Szkice do nauki o obrazie</i>, przeł. M. Bryl, Kraków 2007.</p> <p>Benjamin W., <i>Dzieło sztuki w dobie reprodukcji technicznej</i>, przeł. J. Sikorski, [w:] <i>idem, Anioł historii. Eseje, szkice, fragmenty</i>, Poznań 1996.</p> <p>Berger J., <i>Sposoby widzenia</i>, przeł. M. Bryl, Warszawa 2008.</p> <p>Didi-Huberman G., <i>Obrazy mimo wszystko</i>, przeł. M. Kubiak Ho Chi, Kraków 2008.</p> <p>Foster H., <i>Powrót Realnego. Awangarda u schyłku XX wieku</i>, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, Kraków 2010.</p> <p><i>Fotospoleczeństwo: antologia tekstów z socjologii wizualnej</i>, pod red. M. Boguni-Borowskiej i P. Sztompki, Kraków 2012.</p> <p>Foucault M., <i>Nadzorować i karać: narodziny więzienia</i>, tłum. T. Komendant, Warszawa 1993.</p> <p>Frydryczak B., <i>Świat jako kolekcja: próba analizy estetycznej natury nowoczesności</i>, Poznań 2002.</p> <p>Jay M., <i>Kryzys tradycyjnej władzy wzroku. Od impresjonistów do Bergsona</i>, przeł. J. Przeźmiński, [w:] <i>Odkrywanie modernizmu. Przekłady i komentarze</i>, red. R. Nycz, Kraków 1998.</p> <p><i>Kultura wizualna w Polsce</i>, t. 1: <i>Fragmenty</i>, red. I. Kurz et al., Warszawa 2017.</p> <p><i>Kultura wizualna w Polsce</i>, t. 2: <i>Spojrzenia</i>, red. I. Kurz et al., Warszawa 2017.</p> <p>Metz Ch., <i>Fotografia i fetysz</i>, przeł. A. Oleńska, S. Sikora, Kwartalnik Filmowy 2006 nr 5455.</p> <p>Michałowska M., <i>Foto-teksty. Związki fotografii z narracją</i>, Poznań 2012.</p> <p>Mirzoeff N., <i>Podmiot kultury wizualnej</i>, przeł. M. Bryl, Artium Quaestiones XVII (2006).</p> <p>Mitchell W.J.T., <i>Czego chcą obrazy?: pragnienia przedstawień, życie i miłości obrazów</i>, przeł. Ł. Zaremba, Warszawa 2013.</p> <p>Piasecki M., <i>Ikona, świadek, ofiara. Niedźwiedź polarny jako figura wizualna dyskursu zmiany klimatu</i>, Zagadnienia Rodzajów Literackich 2021, R. LXIV, z. 1.</p> <p>Pratt M.L., <i>Imperialne spojrzenie. Pisarstwo podróżnicze a transkultuacja</i>, przeł. E.E. Nowakowska, Kraków 2011.</p> <p>Rancière J., <i>Los obrazów</i>, [w:] <i>idem, Estetyka jako polityka</i>, przeł. J. Kutyła, P. Mościcki, Warszawa 2007.</p> <p>Rybińska E., <i>Mapa. Od metafory do kartografii krytycznej</i>, Teksty Drugie 2013, nr 4.</p> <p>Sendyka R., <i>Poetyki wizualności</i>, [w:] <i>Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje</i>, red. T. Walas, R. Nycz, Kraków 2012.</p> <p>Sontag S., <i>O fotografii</i>, przeł. S. Magala, Warszawa 1986.</p> <p>Sontag S., <i>Widok cudzego cierpienia</i>, tłum. S. Magala, Kraków 2010.</p> <p>Urry J., <i>Spojrzenie turysty</i>, przeł. A. Szulżycka, Warszawa 2007.</p> <p><i>Wiek ekranów: przestrzenie kultury widzenia</i>, red. A. Gwóźdź, P. Zawojski, Kraków 2002.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Alphen E. van, <i>W pułapce wizerunków</i>, przeł. R. Sendyka, Teksty Drugie 2009 nr 5.</p> <p>Freedberg D., <i>Idolatria i ikonoklazm</i>, [w:] <i>Potęga wizerunków. Studia z historii i teorii oddziaływania</i>, przeł. E. Klekot, Kraków 2005.</p> <p>Zaremba Ł., <i>Obrazy wychodzą na ulice: spory w polskiej kulturze wizualnej</i>, Warszawa 2018.</p> <p>Żółkoś M., <i>Voyeurizm ogrodu zoologicznego</i>, Didaskalia: gazeta teatralna 2012, nr 111.</p>
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza fotografii i prac malarskich. 2. Krytyczna analiza wybranych przejawów kultury wizualnej. 3. Krytyczna analiza rytuałów kulturowych opartych na spojrzeniu. 	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.